

Povijest Srednje škole Valpovo

(povodom obilježavanja 120 godina djelovanja
strukovne škole i 55 godina gimnazije)

Valpovo, travanj 2018.godine

UVOD

U narodu valpovačkog kraja školstvo ima dugu i značajnu povijest. Svako proučavanje razvoja školstva, osobito strukovnog, nužno mora započeti pojašnjenjem ekonomskog i političkog momenta toga vremena.

Poslije oslobođenja od Turaka valpovačkim posjedom je vladala Bečka komora od 1687. do 1721. godine kada car Karlo III. Valpovački posjed daruje savjetniku Bečke dvorske komore Petru Antunu Hilleprandu od Prandau. Valpovo 1809. godine postaje trgovište. Barunska porodica Prandau vladala je Valpovačkim posjedom sve do 1885. godine, kada umire posljednji iz loze, barun Gustav, a posjed prelazi u vlasništvo grofovske obitelji Normann, koji vladaju valpovačkim vlastelinstvom do 1944. godine, odnosno do završetka II. Svjetskog rata.

Krajem 19. i na početku 20. stoljeća, za vrijeme banovanja Hrvatskom Khuena Hedervaryja, kao rezultat hrvatskog oportunizma spram mađarske politike, počinje oživljavanje cjelokupnog gospodarskog života u Hrvatskoj, pa tako i u valpovačkom kraju. Valpovo, već tada, posjeduje mlin s pilanom, radionicu za popravak strojeva, naprava i alata te ciglanu. Posebice je značajna godina 1884. kada je mađarski židov i veleposjednik Salamon Heinrich Gutmann kupio od valpovačkih vlastelina 3.796,7 k.j. šume na desetgodišnje korištenje. Na toj osnovi ubrzano se grade i podižu pogoni za svršishodno i ekonomično iskorištavanje drvne mase (pilana, tvornica tanina i bačava, tvornica suhe destilacije drva, tvornica parketa). Izgrađuju se naselja i željeznička infrastruktura, a povećava se i broj stanovnika.

Razumljivo, tako nagli razvoj prometa i industrije, jačanje obrta, trgovine i poduzetništva zahtijeva i viši stupanj obrazovanja i više stručno osposobljenog kadra. To će biti i glavni razlog osnivanja Šegrtske škole u Valpovu, škole koja predstavlja korijenje današnje Srednje škole Valpovo i na koju se nadovezuje suvremeno srednjoškolsko obrazovanje našega kraja.

Dakle, **Srednja škola Valpovo** je slijednica mnogih škola koje su djelovale tijekom povijesti na području Valpovštine, na raznim lokacijama.

ŠKOLE NA PODRUČJU GRADA VALPOVA

Obrazovanje za neko zanimanje ili zanat započinje davne 1898.godine osnivanjem **Šegrtske škole** u Valpovu. Tako je, te prve školske godine, bilo upisano 67 učenika u jedan viši i jedan niži razredni odjel. Zadaća je nižeg razrednog odjela bila da šegrta učvrsti i usavrši u nauku vjere, čitanju, pisanju, računanju i risanju te da bude sposobljen za prijelaz u viši razredni odjel šegrtske škole. U višim odjelima šegrta su učili slijedeće predmete: *Nauk vjere, Hrvatski jezik, Računanje, Nauka o trgovini i mjenicama, Knjigovodstvo, Dopisivanje i poslovni sastavci, Zemljopis, Krasnopsis*.

Vidljivo je, dakle, s obzirom na predmete koje su šegrta izučavali da te škole nisu bile ustrojene sa svrhom praktičnog obučavanja šegrta za zanat koji su odabrali (ta znanja su stjecali kod svojih gospodara-poslodavaca), već je njihov cilj bio stjecanje određenih teorijskih spoznaja s ciljem upotpunjavanja stručnog znanja šegrta. *Obrtni zakon* iz 1884.godine obvezivao je obrtnike (pod prijetnjom kazne) na dužnost slanja šegrta u školu.

Za poučavanje šegrta *Statutom škole* je bilo propisano vrijeme od 4 večernja sata, podijeljena na dva radna dana i to tako da na svaki dan dođu po dva sata. Osim toga *Statut* je propisivao obuku nedjeljom u trajanju od 4 sata.

Prva školska zgrada u kojoj se izvodila nastava je zgrada nekadašnjeg *Mjesnog ureda* (današnja zgrada u centru Valpova pokraj crkve). Prvi upravitelj (ravnatelj) je bio Josip Mesić, a zatim Adam Koch. Zanati koji su se tada izučavali su bili: briač, opančar, kolar, remenar, čarapar, bravari, stolar, kovač, cipelar, čizmar, ljevač, trgovac, krojač, bačvar, tesar, zidar, mlinar, sedlar, užar, klobučar, limar, lončar, kobasičar i mesar. Daljnjim razvojem obrta i industrije u Šegrtsku školu uvodi se izučavanje za neke nove zanate i zanimanja, npr: tokar, strojobravar, ličilac, mehaničar i automehaničar. Škola prestaje s radom 1933.godine.

Zgrada bivšeg Mjesnog ureda

Zanatsko-trgovačka škola počinje s radom 1928.godine. Djelovala je 5 godina paralelno s prethodnom školom. To je bilo u teškim vremenima velike svjetske krize i gospodarske recesije koja je zahvatila i naše područje te su se posljedice osjetile, u prvom redu, u zatvaranju velikog broja industrija i obrtničkih radnji. Ukažala se potreba za promjenom i reformom postojećeg školskog sustava strukovnog obrazovanja. Prve godine rada ove škole bilo je upisano ukupno 44 učenika. Upravitelj škole je bio Adam Koch koji je ujedno bio i posljednji upravitelj Šegrtske škole. Šegrtski su se obrazovali za razna zanimanja koja su navedena za Šegrtsku školu. Škola prestaje s radom 1936.godine.

1935.godine osniva se **Stručno-produžna škola** koja u 1.razred upisuje 26 učenika, a u drugi 19 učenika preuzetih od Zanatsko-trgovačke škole. Osim navedenih zanimanja prethodnih škola po prvi puta se učenici obrazuju za pekara i električara. U nastavnom planu i programu uočljiva je veća zahtjevnost što je rezultiralo i povećanim brojem predavača, iako se vrste zanata bitno ne mijenjaju. Škola je djelovala i upisivala učenike svih godina 2.svj.rata, a podatci ne postoje samo za šk.god.1940./41.

1947.godine osniva se **Škola učenike u privredi**. Nastankom nove države 1945.godine (FNRJ) dolazi i do promjene u nastavnom kadru. Naime, nova vlast je smatrala da postojeći nastavni kadar nije u dovoljnoj mjeri „politički podoban“ za izvršavanje svojih prosvjetnih zadatka. Stoga nas ne iznenađuje činjenica da su mnogi predavači morali pohađati razne političko-pedagoške „kurseve“ kako bi mogli zadržati svoja radna mjesta. Direktori škole bili su: Dragutin Bajer, Mirodar Kuzmić, Antun Pejić, Josip Rudolf i Pavao Buzatović. Osim navedenih zanimanja prijašnjih škola uvode se neka nova: prelac, pletač, vunopletač, potkivač, krovopokrivač, željezotokar, elektroinstalater, konobar, frizer, medičar, soboslikar, ličilac, zlatar, ljevač, dimnjačar, fotograf, šibopletač, izrađivač namještaja od pruća, urar, građevinski bravari, bakrokovač, radiomehaničar, pogonski električar i elektromonter. Nastava se izvodila u školskoj zgradbi u Gajevoj ulici. Posljednja godina rada ove škole je šk.god. 1964./65. Tada je školu završilo 62 učenika.

Školska zgrada u Gajevoj ulici

1959.godine osniva se **Ekonomска škola u Valpovu** s dva odjeljenja s ukupno 80 redovnih i 60 kandidata koji su se školovali uz rad te nastavu polazili u obliku tečaja. Škola je do 1.siječnja 1961.god. djelovala kao područno odjeljenje srednje Ekonomске škole iz Osijeka. Na sjednici Općinskog vijeća Narodnog odbora općine Valpovo od 27.prosinca 1960. donijeto je rješenje o osnivanju Ekonomске škole u Valpovu kao samostalne škole sa sjedištem u Radićevoj ulici (Nardskoj ulici) pri montažnoj zgradbi (današnji parkirališni prostor). Nastava se neko vrijeme izvodila u dvije učionice dvorišnog prostora osnovne škole kao i u prostorima dvorca. Upisana su dva prva razreda s ukupno 77 učenika i dva druga razreda s 48 učenika. Direktor škole postaje Josip Čičak, a poslije Ljubomir Baban te Slavko Radoš.

**Školska zgrada u Nardskoj ulici 1959./60.
(današnji prostor parkirališta)**

1963.godine započinje s radom **Gimnazija** u Valpovu s dva razredna odjela, jedan muški i jedan ženski razred. Direktor je bio Branko Kljaić. Nastava se izvodila u prostoru današnje „stare zgrade“ koja je imala svega 4 učionice, montažnoj zgradbi te prostorima Sveučilišta. Nastava tjelesne kulture izvodila se na novoizgrađenom školskom igralištu i u dvorani tadašnjeg DTO „Partizan“ u Nardskoj ulici (sadašnji prostor Zajednice tehničke kulture).

**Prostor u kojem se izvodila nastava tjelesne i zdravstvene kulture
(današnji prostor zgrade Zajednice tehničke kulture)
(snimljeno 1963. godine)**

Školske godine 1966./67. nastava se u potpunosti izvodila u prostorima nadograđene zgrade Gimnazije (prostor sadašnje „stare“ zgrade). Ukupno je školu završilo 235 učenika i 46 polaznika večernje škole. Bilo je zaposleno 33 nastavnika.

Nadogradnja prostora starog dijela zgrade (1967.)

Od 1965.godine Gimnazija djeluje pod nazivom **Gimnazija „14 travanj“ Valpovo**. Tijekom narednih godina izgradila se nova zgrada u kojoj se nalazilo 12 učionica s gimnastičkom dvoranom. Gimnazija je tada bila dobro organizirana, opskrbljena s nastavnim sredstvima i pomagalima postavljenim u praktikume. Kao samostalna škola prestaje s radom šk.god. 1968./69. te djeluje u sastavu novoformiranog Srednjoškolskog centra Valpovo.

Školska zgrada u izgradnji 1966. godine

Školska zgrada 1967. god
(useljenje 15. 1. 1967.)

Ulagni dio školske zgrade
(snimljeno 1971. godine)

ŠKOLE NA PODRUČJU BELIŠĆA

1919.godine započinje s radom **Šegrtska škola** u Belišću s dva razredna odjela (niži i viši). Upravitelj je bio Slavko Dumić, a školu je financirala firma S.H.Gutmann kako bi osigurala radnu snagu u svojim pogonima.

1929.godine škola mijenja naziv u **Zanatsko-trgovačku školu**. Upravitelj je bio Ferdo Štadar. Školu je pohađalo 40 polaznika.

Od 1931.godine škola djeluje pod nazivom **Zanatsko-industrijska škola**.

1945.godine osnovana je **Muška obrtna škola**. Upravitelj škole je bio Josip Švajcer. Zanimanja za koja su se polaznici školovali su bila: strojobravar, električar, kovinotokar, elektrotehničar, stolar, ličilac, željezotokar.

1947.godine škola djeluje pod nazivom **Škola za učenike u privredi**. Uz školu je postojao i učenički dom. Upravitelji škole su bili: Roko Mirošević,

zatim Matija Podgajac, Dmitar Dakić, Franjo Lacković te Ivan Madarić. Ukupno je, tijekom djelovanja ove škole, završilo 269 polaznika za sljedeća zanimanja: strojobravar, bravarski željezotokar, kovinotokar, željezostrugar, ljevač, vikler, kovač, bakrokovač, limar, mehaničar, automehaničar, zidar, ličilac, električar, elektroinstalater, stolar, modelostolar, tesar, kolar, remenar, postolar, krojač i trgovac. Praktičnu su nastavu polaznici obavljali u pogonima ŠIP-a i DIP-a Belišće i kod privatnih obrtnika, ovisno o zanimanju za koje su se školovali, jer nije postojala školska radionica za praktičnu nastavu.

1957.godine osniva se **Industrijska škola metalskog smjera** koja postaje sljedbenica prethodne škole. Direktor škole ostaje Ivan Madarić. U sastavu škole uređena je radionica za praktičnu nastavu, a nabavljena su i nova učila. Po prvi puta organizirani su tečajevi za stjecanje KV i VKV kvalifikacije za odrasle. Tijekom četiri godine rada i postojanja ove škole, zvanje je steklo 75 polaznika za sljedeća zanimanja: strojobravar, metalostrugar, željezotokar, alatničar, stolar, tesar, zidar i elektroinstalater.

1961.godine s radom započinje **Metalski školski centar** u čijem su sastavu djelovali: *Metaloprerađivačka škola s praktičnom obukom* (za redovite učenike), *Škola za KV radnike metalske struke*, *Škola za KV radnike papirne struke* i *Politička škola* (za obrazovanje uz rad). Osnivač je bio *Kombinat Belišće*, a MŠC je djelovao kao samostalna ustanova. Nastava se izvodila u prostorima današnje zgrade za praktičnu nastavu u Belišću. Tijekom djelovanja ove škole zvanje je steklo 207 učenika (ne uključujući polaznike uz rad). Direktor je škole bio Ivan Madarić, zatim Marko Tutuk te Marijan Jakšić. Ustanova posluje do 1986.godine kada ulazi u sastav novoformiranog Srednjoškolskog centra u Valpovu.

Zgrada radionice za provedbu praktične nastave obrade metala u Belišću

Nastava praktične nastave i danas se izvodi u prostorima stare zgrade sagrađene 1920. godine za potrebe tadašnje tvornice namještaja *MEBL*. Proizvodnja u novoizgrađenoj zgradi nikada nije pokrenuta te je vlasnik prodaje tvrtki *S.H.Gutmann d.d.* iz Belišća. Novi vlasnik također nije proizvodio namještaj, već zgrada služi raznim drugim namjenama. 1945.god. zgrada prelazi u društveno vlasništvo te prvo vrijeme služi kao skladište parketa. 1949. godine nadograđuje se desno krilo zgrade. Tako se u periodu od 1949. - 1952. godine izvodi nastava za potrebe drvoprerađivačke struke. 1955.god. prostor se prenamjenjuje za potrebe osnovne škole, a 1968./.69. osnovna škola seli u novu zgradu te prostor služi za izvođenje praktične nastave metalskog smjera novoosnovanog Srednjoškolskog centra Valpovo. Od tada pa sve do danas zgrada služi za potrebe izvođenja praktične nastave strojarstva i obrade metala.

UJEDINJENJE ŠKOLA

30. svibnja 1968.godine osnovan je **Srednjoškolski centar Valpovo** u čiji su sastav ušle sljedeće škole s područja Valpovštine: *Gimnazija „14. travanj“ Valpovo*, *Ekomska škola* iz Valpova te *Metaloprerađivačka škola s praktičnom obukom* iz Belišća (tada u sastavu *Metalskog školskog centra* iz Belišća). Ujedno se godina 1968. službeno vodi kao početak rada škole u strukturi i sastavu kakva postoji i danas. Te prve školske godine nastavu je polazilo ukupno 612 polaznika. Teorijska se nastava izvodila u prostoru sadašnje školske zgrade te u prostoru radionice za obradu metala u Belišću. Prvi je direktor bio Marijan Jakšić, a po njegovu odlasku funkciju preuzima prof. Slavko Sudar. Školske godine 1968./69. osnovano je Školsko sportsko društvo *Srednjoškolac* koje i danas vrlo uspješno djeluje. Od 1973.godine direktor škole postaje prof.Petar Toljanić.

Pod novim nazivom **Srednjoškolski centar „14. travanj“ Valpovo**, škola djeluje od školske 1974./1975. godine. Pri SŠC tada nije djelovala stručno-razvojna služba, već je od 1976. godine uvedena funkcija pomoćnika direktora koju je obavljao prof. Ivan Petrović. Šk. godine 1976./1977. uvodi se tzv. pripremni i završni stupanj obrazovanja i izborni predmeti. Nastavni planovi i programi za obrazovanje pripremnog stupnja bili su općeobrazovni, a nakon završenog dvogodišnjeg pripremnog stupnja učenici su upisivali završni stupanj na temelju svojeg opredjeljenja za pojedina zanimanja ili struku.

Tijekom narednih godina povećava se upis učenika u školu. Tako je njih 1049 polazilo nastavu šk.god.1977./78. Te godine završava školovanje gimnazijalaca (iako je Gimnazija prestala s radom kao samostalna škola).

Šk.god. 1978./79. škola djeluje pod novi imenom **Centar za odgoj i usmjereno obrazovanje „14 travanj“ Valpovo**. U Centar se prve godine rada upisalo ukupno 1075 učenika u sljedeća zanimanja: ekonomist za računovodstveno-financijske poslove, ekonomist za komercijalne poslove,

suradnik u odgojno-obrazovnom procesu, statističar, prevodilac-dokumentarista, strojobravar, tokar, mehaničar za poljoprivredne strojeve, zavarivač, kemijsko-tehnološki stručni radnik.

U narednim su se godinama rada upisi prilagođavali potrebama udruženog rada, tako da su se učenici u pojedina zanimanja upisivali povremeno, npr: energetičar,drvno-tehnološki radnik, poljoprivredni-tehničar, ratar-stočar i dr.

Šk.god. 1979./80. godine uvodi se funkcija voditelja obrazovanja kojega je obnašao prof. Ivan Heinz, a za pedagoginju je primljena mr.sc.Milka Matijević. Školske godine 1980./81. za direktora škole je izabran prof. Ivan Petrović. 1982./83. formira se stručno-razvojna služba: Ivan Heinz – voditelj, Milka Matijević – pedagog, Drago Zlomislić – programer (satničar) te Franjo Šarlija – voditelj radionice za proizvodno-tehničku nastavu u Belišću.

Šk.god. 1984./85. započela je nova reforma usmjerjenog obrazovanja koja je zahtijevala upis u određena zanimanja već od prvog razreda srednje škole. Reforma i reorganizacija mreže škola odrazila se na upise. Već se prve godine bilježi manji broj upisanih učenika, a pojavljuje se problem i tehnološkog viška radnika. Adaptirano je potkovlje stare zgrade u koje je bila smještena knjižnica s čitaonicom, specijalizirana učionica s kabinetom za informatiku i omladinska prostorija. Te je godine za novog programera (satničara) postavljen prof.Drago Pejak. Od tada se organizacija rada znatno poboljšala kao i ispravnost raznih audio-vizualnih sredstava.

Ratna godina 1991. nije donijela samo promjene u ustroju Republike Hrvatske već i novu promjenu u nazivu škole u **Srednjoškolski centar Valpovo**. Razumijevanjem nove lokalne vlasti i poduzetnošću vodstva škole te godine započinju veliki i značajni radovi na nadogradnji i adaptaciji školske zgrade. Školska godina 1991./92., zbog ratnih zbivanja, traje svega dva mjeseca (lipanj i srpanj), nastava je održana po skraćenom programu. Zgrada je u međuvremenu potpuno obnovljena s nadograđenim potkovljem. Izmjene su bile vidljive i u organizaciji rada i boljim mogućnostima za izvođenje nastavnog procesa.

Nadogradnja i adaptacija školske zgrade (1991.god.)

22.srpnja 1992.godine školu je posjetio tadašnji predsjednik Republike Hrvatske dr.Franjo Tuđmana i svečano otvorio obnovljenu i dograđenu školsku zgradu.

Nadograđena i obnovljena školska zgrada (1992. Godine)

**Posjet predsjednika RH dr. Franje Tuđmana
povodom svečanog otvaranja obnovljene školske zgrade**

U šk.god. 1992./93., kada školu polazi 1041 učenik, dolazi do promjene ravnatelja škole. Dotadašnjeg vrlo uspješnog ravnatelja prof.Ivana Petrovića zamjenjuje prof.Ivan Tonković. Unatoč neprestanoj ratnoj opasnosti i ratnom okruženju, godišnji plan i program rada je u potpunosti realiziran. Nastavu je te godine polazilo i 37 prognanih učenika te 10 učenika izbjeglica. Iste godine, po prvi je puta, nastava organizirana u tri obrazovna razdoblja (takvo ustrojstvo nastave trajalo je do šk.god. 1995./96.

Od šk.god.1993./94. škola djeluje pod današnjim nazivom **Srednja škola Valpovo.**

Za šk. god. 1994./1995. vrijedno je istaknuti uređenje vanjskog prostora škole. Izvršena je betonaža dvorišnog prostora za potrebe nastave tjelesne i zdravstvene kulture te drugih sportskih aktivnosti.

Betonaža i uređenje sportskog igrališta u školskom dvorištu (1995. god.)

Stolarska radionica prije „rušenja“ (1995. god.)

Šk.god. 1995. /1996. god. našu je Školu posjetila tadašnja ministrica obrazovanja Ljilja Vokić, prof. i postavila kamen temeljac za izgradnju nove gradsko-školsko-sportske dvorane. Bilježe se počeci značajnije informatizacije, od infrastrukture do nabavke računala i računalne opreme.

Polaganje kamena temeljca
(tadašnja ministrica Ljilja Vokić, prof., 1996. god.)

U šk.god. 1997./98. uređuje se zgrada školske radionice za praktičnu nastavu u Belišću. Započela je izmjena dotrajale drvene stolarije metalnom, koju smo sami izradili i svojim materijalom. Stolarija je izmijenjena na kompletnoj prednjoj strani zgrade (przemlje i kat).

U šk. god. 1998./99. nastavljaju se radovi na obnovi krovišta zgrade u Belišću (presložen je i zamijenjen crijep, izmijenjene dotrajale letve i oluci, sazidan dimnjak i dr.). Iz programa opremanja srednjih poljoprivrednih škola od strane Ministarstva prosvjete i športa i Ministarstva poljoprivrede, dobili smo za potrebe školske ekonomije tri nova stroja: sjetvospremač, sijačicu za

pšenicu i plug. Dobili smo 24 kompleta računala. Time smo dopunili i povećali broj računala za nastavni proces.

20. prosinca 1999. godine smo službeno otvorili i u funkciju pustili novu, modernu sportsku dvoranu. Ona je u vlasništvu grada Valpova, a kako u dijelu njenog održavanja i financiranja sudjeluju Županija, kao osnivač i Ministarstvo znanosti, i obrazovanja, Školi se ne naplaćuje najam za korištenje prostora u svrhu nastave Tjelesne i zdravstvene kulture. Pri nastavni sati u novoj dvorani zabilježeni su 22. prosinca 1999.

Izgradnja sportske dvorane (1996. - 1999. god.)

Dvorana za tjelesnu i zdravstvenu kulturu danas

24. listopada 2002. godine, u cilju davanja konačnog izgleda užeg centra grada Valpova i školskog okoliša, „srušili“ smo prostoriju školske stolarske radionice (adaptirane 1992./1993.). Uz pomoć Grada potpuno smo renovirali dolaznu stazu prema školi (južni dolaz). Renovirali smo prednji dio fasade koja je u cijelosti otpala zbog loše izvedbe. U potpunosti je uređen kabinet kemije (izmjena električne, plinske, vodovodne i kanalizacijske instalacije), ugradili smo novu opremu, radne stolove i postavili novi namještaj, klupe i stolice.

Tijekom proljeća i ljeta šk.god. 2002./03. započeli su građevinski radovi vezani uz preseljenje prostorije za stolara/domara. 24.lipnja 2003.godine djelomično je osposobljen novi prostor u školskom dvorištu stolarske radionice. Radovi su izvedeni angažmanom djelatnika škole, a materijal je nabavljen donacijom. Postavljena je nova pletena žica na mjesto stare oko školskog igrališta (paralelno sa Zrinsko-Frankopanskom ulicom) dužine 160 m.

Radovi na izgradnji prilazne staze u školsku zgradu (2000. god.)

Tijekom školske godine 2003./2004. završeni su radovi i osposobljen prostor za školsku stolarsku radionicu. Obojili smo zidove u učionicama i hodnicima, dio stolarije i postavili laminat u učionicama: 12, 31, 32, 33, 34 i 37. Poslije postavljene lamperije na zidove prizemlja u staroj zgradi, obložili smo i hodnik na katu i stubište prema potkroviju iste zgrade. Postavili smo i pričvrstili na strop 11 projekcijskih platna u učionicama. Tijekom školske godine kupili smo ili dobili slijedeću školsku opremu, sredstva i pomagala: 10 novih računala, 5 rabljenih računala, 3 radiokasetofona, 2 grafoskopa, kopirni stroj, 5 wat-metara te posuđe i kemikalije za potrebe kemijskog kabineta.

Školsku godinu 2004./2005. pamtimo po brojnim radovima u unutrašnjem i vanjskom dijelu školske zgrade kao i značajnom ulaganju u informatičku opremu. Poslije osposobljavanja stolarske radionice u dvorišnom prostoru škole, zamjeni prozora na zgradi radionice u Belišću, postavili smo laminat u preostalim učionicama te u prostorima računovodstva na II. katu. Nabavljeno je 10 novih računala, LCD projektor, 3 grafoskopa i 3 postolja za grafoskop, kućni kino, 2 elektronska mikroskopa, namještaj, 15 stropnih projekcijskih platna, 2 klima uređaja u učionice 35 i 36 te u uredu tajnika i pedagoga. Kupili smo stolice za kabinet 20, obojili smo dio zidova u novoj sportskoj dvorani, postavili novu rasvjetu u učionicama, opremili kabinet kemije dodatnim kemikalijama i priborom, riješili smo problem panik-rasvjete u školi, hidrocela i gromobrana te na taj način udovoljili zahtjevima koje je pred nas postavila inspekcija. Tijekom ljeta je postavljena vatrodojava,

postavljen laminat u sve preostale učionice te obojana i zamijenjena istrošena lamperija ispod krova škole.

Školske godine 2005./2006. nabavljena su: 4 računala za potrebe knjižnice, zbornice i kabineta informatike, 2 pisača, 4 LCD projektor, 5 stropnih projekcijskih platna, 3 univerzalna mjerna instrumenta, poluautomat za zavarivanje, 3 brusilice i bušilice, 5 stalaka za grafoskop, te kopirni stroj. Slijedile su donacije od tvrtke HF i TEO: CNC glodalica i tokarilica, ploter, potrošni materijal za izvođenje nastave elektrotehnike. Grad Valpovo je novčanom donacijom pomogao opremanje škole potrebnom nastavnom opremom. Pripremili smo prostoriju 31 za izvođenje nastave za ekonomsku struku (elektroinstalacija, pristup internetu, računala, stolovi i ostala oprema, obojali zidove u školskom hodnicima, i prostorijama, te završili sve poslove vezane uz zamjenu postojeće rasvjete u svim učionicama /zadnje učionice 21, 11 i 1).

2005./06. godine odobrena je investicija od strane Osnivača za uređenje prilaznog prostora i ulaza u školsku zgradu, opšiva krovišta i postavljanje laminata u nekoliko prostorija i učionica. 2006. godine izbio je požar u školskoj radionici za praktičnu nastavu u Belišću. Prostor i krovište su sanirani novcem Županije, a sanacija se izvodila tijekom dva mjeseca. Učenici su za to vrijeme obavljali praksu u tvrtki Belišće d.o.o. i HF – a.

Sl. 16: Popločavanje prilaznog dijela školske zgrade (2005. god.)

Sl. 17: Opožarena školska radionica za praktičnu nastavu u Belišću

Tijekom narednih godina, a sve do današnjih dana, sustavno se radilo na održavanju zgrade te stvaranju kvalitetnijih materijalnih i tehničkih uvjeta za rad. Uvodi se informatizacija u sve poslovne segmente rada Škole, nabavljaju se računala i računalna oprema, obučavaju se djelatnici te se započinje primjena u nastavi. Uz veliko zalaganje prof. Marijana Antolovića i ravnatelja Škole Ivana Tonkovića, oprema se u potpunosti prvi informatički kabinet.

Školske godine 2007./2008. Županija nam je omogućila popravak radioničkog prostora u Belišću poslije požara, uredili smo vanjski zid na školskoj zgradi u dvorištu i postavili 100-ak kvadrata pločica u hodniku stare zgrade u Valpovu. Učionice br.16 i 27 smo stavili u funkciju postavljajući sve

(pored opreme) instalacije i bojeći zidove. Opremili smo prostor za izvođenje strukovnih vježbi u potkrovlu stare zgrade.

Tijekom školskih godina 2008. - 2012. nabavili smo ili opremili školski prostor sljedećom opremom i pomagalima: 7 rabljenih računala, audio oprema za kabinet engleskog jezika, 2 LCD projektor i 2 projekcijska platna, kosilicom za travu, 3 pisača te mjernim pultovima u kabinetu elektrotehnike. Izmijenjeno je i ugrađeno 47 plastičnih prozora na učioničkom traktu prizemlja i I.kata škole. Završena je rekonstrukcija centralnog grijanja u školi. Započeli su radovi vezani uz postavljanje dizala za invalidne osobe. U radionici za praktičnu nastavu u Belišću ugrađen je limitator jalove energije.

Preko Agencije za mobilnost i programe EU, a u okviru *Comenius*-projekta škola je dobila novčani iznos od 22.500,00 eura za projekt u kome je sudjelovalo 14 europskih zemalja.

Prilagođavanjem i ulaskom RH u EU pojavili su se prvi znaci stagnacije gospodarstva, neusklađenost obrazovanja s tržistem rada, visoka stopa nezaposlenosti, iseljavanje i odlazak mlađih ljudi, najave cjelovite kurikularne reforme, česta promjena pravnih propisa itd. Sve je to obilježilo period školstva zadnjih nekoliko godina. Ipak, nastojalo se i nadalje voditi brigu o podizanju razine kvalitete nastave, stvarajući bolje uvjete za rad nastavnika i učenika. Planski se uvodila informatička oprema u sve učionice i kabinete te urede stručne i administrativne službe.

Sa 31.kolovozom 2012. godine, nakon dugogodišnjeg rada u nastavi i obnašanja funkcije ravnatelja prof.Ivan Tonković odlazi u zasluženu mirovinu. Možemo sa sigurnošću reći da je bio vrlo uspješan ravnatelj koji je iza sebe ostavio prepoznatljiv trag svoga djelovanja.

Od 1.rujna 2012. ravnatelj naše škole postaje prof. Miroslav Kupanovac. U šk.god 2012./13. uočava se po prvi puta smanjenje upisanih učenika u 1.razredu kao i ukupan broj učenika škole. Tijekom narednih godina broj upisanih učenika će i nadalje opadati. Ovaj problem je refleksija općeg stanja u državi, gospodarstvu, recesija kao i posljedica neusklađenosti strukovnog obrazovanja s tržistem rada. Obrtnici i poduzetnici u većoj mjeri zatvaraju svoje poslovanje, a problem se uočava na globalnoj razini države. I nadalje se upisuju učenici za zanimanja koja tržiste ne traži, dolazi do sve veće nezaposlenosti i nezadovoljstva. Započeli su i prvi odlasci mlađih u inozemstvo za traženje zaposlenja. Nastava se još uvijek izvodi po starim programima iz 1994.godine.

2013./14. godine Škola je ishodila odobrenje za izvođenje eksperimentalnih programa za zanimanja: ekonomist, komercijalist i prodavač. Nastavnici su tijekom nastavne godine odlazili na seminare i stručna

usavršavanja, a po prvi puta se nastava izvodila novim pristupom temeljenim na ishodima učenja.

Početkom školske godine 2014./15. bilo je upisano 711 učenika u 31 razredna odjela. Broj učenika je i dalje u opadanju. Ovo je bila zadnja godina upisa učenika u obrtnička zanimanja po JMO za strojobravare i tokare. Zatvaranje mnogih obrtničkih radnji dovelo je u pitanje i izvođenje praktične nastave. Škola, uz prethodno odobrenje MZOS, prelazi na tzv. industrijski model za trogodišnja zanimanja: strojobravar i tokar. Time naša radionica za obradu metala ponovno dobiva na značenju i praktična se nastava izvodi u sklopu naše školske radionice.

Od 21.srpnja 2015. funkciju v.d. ravnatelja naše škole preuzima Svjetlana Kalpić, dipl.ing, a od 1.listopada 2015. postaje i službeno treći po redu ravnatelj Srednje škole Valpovo od osamostaljenja, a prva ravnateljica u povijesti školstva na našem području.

U šk.god. 2015./16. nastavlja se smanjenje broja upisanih učenika i razrednih odjela (s 31 na 28 ukupno) te predstavlja problem zaduženja i popunjavanja satnice nastavnom osoblju. Poslovi su tijekom nastavne godine bili usmjereni na jačanju organizacije rada i kvalitetnijeg poslovanja. Formiraju se školski timovi: za provedbu samovrjednovanja škole, projektni tim, stručno-razvojni tim škole kao i nešto drugačiji ustroj stručnih aktivnih. Ova će se godina pamtit i po tome što je zaustavljena cjelovita kurikularna reforma koju smo željno iščekivali.

Šk.godinu 2016./17. pohađa 585 učenika u 28 razrednih odjela, do sada najmanji broj u novijoj povijesti postojanja ove škole. Iako vlada zabrinutost na svim razinama društva, radi se na iznalaženju rješenja za stvaranjem povoljnijih uvjeta za rad i podizanje kvalitete nastavnog procesa. Optimizam nas nije napuštao. Od investicijskog ulaganja valja spomenuti završetak sanacije i obnovu krovišta jednog dijela zgrade. Škola je započela provedbu raznih projekata. Završen i stavljen u funkciju CNC-praktikum u školskom prostoru (u starom dijelu zgrade). CNC strojevi, koji su privremeno bili smješteni u radionici za obradu metala u Belišću, premješteni su u novi praktikum. Praktikum je opremljen s 14 novih kompleta računala. Stavljanjem CNC praktikuma u funkciju stvorili su se preduvjeti za upisivanje cijelog razrednog odjela za zanimanje CNC-operator. S ciljem promocije strukovnog obrazovanja radi se na jačanju suradnje s poslovnim subjektima. Odličnu suradnju smo ostvarili sa tvrtkama, HF, DS-Smith, Weldex i dr. Potpisali smo Ugovor o suradnji s tvrtkom TEO-Belišće d.o.o., a predstavnici tvrtke su našoj školi donirali vrijednu nastavnu opremu.

Uređenje prostorije 27 u potkovlju stare zgrade

Sanacija sustava odvodnje podzemnih i oborinskih voda

Sl. xx: Nova bočna fasada

Sl. xx: Radovi na krovu zgrade

Sl. xx: Adaptacija i uređenje kabineta informatike

S1. xx: Uređenje dvorišnog prostora

S1. xx: Postavljanje koševa, pepeljara i novih klupa ispred školske zgrade i sportske dvorane

Uređenje CNC praktikuma

Svečano otvaranje novog CNC-praktikuma

Šk.god. 2017./18., u kojoj obilježavamo 120 godina postojanja strukovne škole i 55 gimnazije, pamtit ćemo po realizaciji projekta Erasmus K1 pod nazivom *Novim tehnologijama na tržište rada* i odlazak naših učenika i nastavnika na dvotjedno usavršavanje u Sevillu. U prosincu 2017. našu je Školu posjetio ataše za gospodarstvo japanskog veleposlanstva sa svojim suradnicima s ciljem upoznavanja naših učenika s japanskom zemljom i kulturom. U potpunosti smo renovirali i obnovili novi kabinet za teorijske strukovne predmete (strojarstvo, elektrotehnika) te postavili 14 novih kompleta računala. Donacijom grada Valpova asfaltirali smo prilaznu stazu do stare školske dvorane i posadili ukrasno drveće ispred školske zgrade. Završena je sanacija krovišta starog dijela zgrade i postavljanje novog limenog pokrova. Tijekom godine stižu obavijesti o novostima u strukovnom obrazovanju, uvode se 19 novih kurikulumi, održavaju se webinari i stručna usavršavanja nastavnika za nove kurikulume, a u najavi je eksperimentalna provedba kurikularne reforme za općeobrazovne predmete.

Postavljanje ograde

Uređenje novog informatičkog kabineta

Posjet japanskog veleposlanstva našoj Školi

Radovi na krovu stare zgrade

**Sadnja ukrasnog drveća
(donacija gradonačelnika)**

**Glumac Zijah Sokolovića
u našoj Školi**

**Uredenje i asfaltiranje prilazne staze
s dvorišne strane**

I tako iz dana u dan iz godine u godinu. Povijest **Srednje škole Valpovo** se svakodnevno ispisuje u učionicama, hodnicima, praktikumima, kabinetima, radionici, dvorištu..., a na nama je da ulovimo trenutke vremena, neka značajna događanja, nešto bitno za našu ustanovu, fotografiramo za povijest i prenesemo na papir.

Slijedi nastavak....

Privedila:
Svetlana Kalpić, dipl.ing.,
Ravnateljica Srednje škole Valpovo

Tablica 1: Prikaz škola na području Valpovštine tijekom povijesti

R.br.	Naziv škole	Početak rada šk.god.	Završetak rada/ promjena naziva
1.	Šegrtska škola u Valpovu	1898./1899.	1933.
2.	Šegrtska škola u Belišću	1919./1920.	1927.
3.	Zanatsko-trgovačka škola u Valpovu	1928./1929.	1936.
4.	Zanatsko-trgovačka škola u Belišću	1929./1930.	1931.
5.	Zanatsko-industrijska škola u Belišću	1931./1932.	1945.
6.	Stručno-produžna škola u Valpovu	1935./1936.	1965.
7.	Muška obrtna škola u Belišću	1945./1947.	1947.
8.	Škola za učenika u privredi u Valpovu	1947./1948.	1964./1965.
9.	Škola za učenike u privredi u Belišću	1947./1948.	1957.
10.	Industrijska škola metalnog smjera u Belišću	1957./1958.	1961.
11.	Ekonomска škola u Valpovu	1959./1960.	1968. prestaje djelovati kao samostalna škola
12.	Metalski školski centar u Belišću	1961./1962.	1968. prestaje djelovati kao samostalna škola
13.	Gimnazija u Valpovu	1963./1964.	1968. prestaje djelovati kao samostalna škola
14.	Gimnazija „14. travanj“ Valpovo u Valpovu	1965./1966.	Promjena naziva. 1968. prestaje djelovati kao samostalna škola
15.	Srednjoškolski centar Valpovo	1968./1969.	Ujedinjenje postojećih škola na području Valpova i Belišća
16.	Srednjoškolski centar „14. travanj“ Valpovo	1974./1975.	Promjena naziva
17.	Centar za odgoj i usmjereno obrazovanje „14. travanj“ Valpovo	1978./1979.	Promjena naziva
18.	Srednjoškolski centar Valpovo	1991./1992.	Promjena naziva
19.	Srednja škola Valpovo	1993./1994.	Promjena naziva. Djeluje i danas

Tablica 2: Prikaz ukupnog broja upisanih učenika po školskim godinama od ujedinjenja škola do danas

Naziv škole	Školska godina	Broj upisanih učenika
Srednjoškolski centar	1968./1969.	612
	1969./1970.	517
	1970./1971.	507
	1971./1972.	549
	1972./1973.	551
	1973./1974.	618
Srednjoškolski centar „14. travanj“ Valpovo	1974./1975.	724
	1975./1976.	825
	1976./1977.	955
	1977./1978.	1049
Centar za odgoj i usmjereni obrazovanje „14. travanj“ Valpovo	1978./1979.	1075
	1979./1980.	1101
	1980./1981.	1127
	1981./1982.	1162
	1982./1983.	1141
	1983./1984.	1146
	1984./1985.	998
	1985./1986.	868
	1986./1987.	910
	1987./1988.	904
	1988./1989.	911
	1989./1990.	984
	1990./1991.	979
	1991./1992.	973
	1992./1993.	1041
Srednjoškolski centar Valpovo	1993./1994.	1072
	1994./1995.	1018
	1995./1996.	1000
	1996./1997.	887
	1997./1998.	814
	1998./1999.	798
	1999./2000.	833
	2000./2001.	889
	2001./2002.	974
	2002./2003.	1007
	2003./2004.	1021
	2004./2005.	994
	2005./2006.	947
	2006./2007.	943
	2007./2008.	896
	2008./2009.	851
	2009./2010.	791
	2010./2011.	814
	2011./2012.	851
	2012./2013.	833
	2013./2014.	788
	2014./2015.	711
	2015./2016.	648
	2016./2017.	585
	2017./2018.	567

LITERATURA:

1. arhivska građa i dokumentacija Srednje škole Valpovo
2. Publikacija Srednje škole Valpovo, povodom obilježavanja 20 godina od ujedinjenja škola na području Valpovštine, 1988.
3. Publikacija Srednje škole Valpovo, *100 godina strukovne škole i 35 godina gimnazije*, Valpovo, 1998.
4. Ivan Tonković, *100 godina organiziranog srednjeg školstva u Valpovu*, Valpovački godišnjak br.2, 1997. (str.77-94)
5. Vilko Čuržik, *Valpovština kroz stoljeća*, Narodno sveučilište Ivan Meštrović, 1994.
6. Ive Mažuran, *Valpovo – sedam stoljeća znakovite prošlosti*, Valpovo 2014.
7. Stjepan Rakitovac, *Zanatstvo, trgovina i ugostiteljstvo prije i poslije II.svjetskog rata*, Valpovački godišnjak br.7, 2002. (str.86-91.)
8. Stjepan Najman, *Zanatlje u Valpovštini prije 50 godina*, Valpovački godišnjak br.12, 2007, (str.136-143)
9. Dinko Župan, *Obrtnički zbor upravne općine Valpovo krajem 19. i početkom 20.stoljeća*, Valpovački godišnjak br.20, 2015. (str.7-19)